

Комунікативна стратегія презирства (на матеріалі англомовного кінодискурсу)

Д. О. Гулієва

Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут", м. Харків, Україна

Paper received 13.10.16; Revised 18.10.16; Accepted for publication 20.10.16.

Анотація. У статті подані результати аналізу втілення комунікативної стратегії презирства в англомовному кінодискурсі. Доведено, що комунікативний намір презирства полягає у вираженні негативного почуття-ставлення, закоріненого на негативній суб'єктивній оцінці референта (найімовірніше людини). Це почуття-ставлення межує з неповагою, зневагою, відразою і може перейти у злість, гнів, лють і навіть ненависть. Причиною почуття-ставлення презирства є невідповідність об'єкта оцінки етичним нормам з точки зору суб'єкта оцінки й, як наслідок, усвідомлення суб'єктом оцінки своєї переваги над об'єктом.

Ключові слова: комунікативна стратегія, комунікативний намір, комунікативний акт, оцінка, почуття-ставлення, презирство.

Мета статті полягає у виявленні й описі когнітивного підґрунтя комунікативної стратегії презирства та засобів її вербального і невербального втілення в англомовному кінодискурсі, що репрезентує побутове спілкування.

Актуальність статті зумовлена загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на виявлення механізмів реалізації конфліктних і кооперативних комунікативних стратегій задля гармонізації комунікації.

Об'єктом дослідження є комунікативні акти, в яких мають місце висловлення презирства, а предметом – засоби їх вербального і невербального втілення.

Матеріалом роботи є комунікативні акти презирства, виокремлені із англомовних кінофільмів.

Висловлення презирства перебувають у фокусі уваги авторів функціонально-прагматичних розвідок. Зокрема, зазначається, що презирство тісно пов'язане з такими категоріями, як оцінка, цінність, норма й відноситься до суб'єктивних етичних оцінок, що формуються на основі морально-етичних вимог мовця до інших людей [2, с. 30-33].

Висловлення презирства передають презирливо-зарозуміле, зневажливе ставлення мовця до об'єкта оцінки, виражають реакцію мовця на невідповідність об'єкта оцінки певним нормам і оцінним стереотипам, що існують у свідомості суб'єкта оцінки [2, с. 30-33].

На підставі конфліктного характеру комунікативної мети презирства його досліджують в термінах конфронтаційного дискурсу, зокрема двох його типів – сварки і суперечки [1; 13].

Як зауважує О. В. Фадеева, на відміну від сварки, суперечка характеризується відсутністю вербальної агресії. Модель «ідеальної» суперечки передбачає переконання іншої сторони в її неправоті виключно за допомогою аргументації. Відповідно, у рамках суперечки висловлення мовців орієнтовані на раціональну сферу свідомості партнерів по комунікації, що зумовлює використання емоційно-нейтральних мовних засобів, а також дотримання принципу співпраці [13, с. 14].

Сварка є виявом вербальної агресії. У процесі розвитку конфронтаційної ситуації мовленнєвої взаємодії співрозмовники можуть посилювати конфліктну орієнтацію діалогу і тоді суперечка внаслідок комунікативної «осічки» (термін О. Фадеевої [там само, с.

93]) обертається на сварку як вияв вербальної агресії. Як зазначає Дж. Остін, деструкція суперечки спричиняється егоцентричною спрямованістю комуніканта [11, с. 71]. До факторів що спричиняють вербальну агресію психологи відносять фрустрацію, подразливі впливи (біль, спеку, шум, натовп тощо), неприємні емоційні стани, необхідність в самозахисті, емоційно змінні враження, нестриманість [15, с. 188]. Агресія може бути реакцією на певну емоцію, зокрема на гнів, особливо в комплексі з відразою та зневагою, які утворюють так-звану «тріаду ворожості» [6, с. 265-266]. Окрім того, агресія може виникати під час конфлікту внаслідок зіткнення переконань, цінностей, інтересів комунікантів, збою в розумінні партнера, викликаного суперечностями, невиправданням очікуваного, нетактовністю, відмовою тощо [15, с. 178, 181].

З іншого боку, з огляду на те, що вираження презирства тісно пов'язане з негативним емоційним станом мовця, його досліджують в термінах емотивного і емоційного дискурсів. Зокрема, наголошують, що в емоційному типі дискурсу має місце вираження презирства, яке переживає мовець в момент мовлення. В емотивному типі дискурсу має місце повідомлення про відповідний емоційний стан. Ці дискурси протиставляються як відносно непланований та спланований [2, с. 32].

Новизна цієї статті зумовлюється комунікативно-когнітивним ракурсом, що дозволяє дослідити висловлення презирства як вияв конфліктної комунікативної стратегії, яка має когнітивне підґрунтя й реалізується за участі низки контекстуальних параметрів, що впливають на інтерпретацію змісту засобів вербального та невербального втілення цієї стратегії в акті комунікації.

У рамках когнітивно-комунікативного підходу одиницею аналізу комунікації вважаємо комунікативну стратегію як *комунікативний намір* мовця, сформований на підставі використання суспільного досвіду для власних індивідуальних потреб і бажань; *оцінювання наміру* як адекватного досягненню бажаних соціально значущих цілей спілкування в його конкретний момент; *реалізацію наміру* вербальними засобами і *осмислення* цієї реалізації усіма суб'єктами комунікації. Спільно сконструйований комунікативний смисл відбиває інтерактивну природу комунікативної стратегії; зіставлення цього смислу із

системою норм і цінностей національно-мовного колективу визначає її соціальні характеристики [14, с. 107].

Когнітивним підґрунтям комунікативної стратегії є концептуальні структури, що організують енциклопедичне знання комунікантів, необхідне для осмислення та реалізації відповідного комунікативного наміру [там само, с. 90]. Уважаємо, що когнітивною структурою, яка забезпечує реалізацію комунікативної стратегії презирства, є конвенційний концептуальний зміст ПРЕЗИРСТВО, об'єктивований в англійській мові лексемою *contempt*.

Результати аналізу дефініцій лексеми *contempt* в англійських тлумачних словниках надають відомості про зміст поняття ПРЕЗИРСТВО.

У численних англійських тлумачних словниках ідентифікаторами значення лексеми *contempt* є лексеми, які виражають дотичні поняття, що затрудняє диференціацію аналізованого феномену. Так, презирство тлумачиться як відчуття того, що людина або річ нічого не варта уваги; зневага до чогось, що є об'єктом розгляду, злочин непослуху або неповаги до суду і його посадових осіб (the feeling that a person or a thing is worthless or beneath consideration, disregard for something that should be considered, the offence of being disobedient to or disrespectful of a court of law and its officers [19; 23]; сильне почуття неприязні або неповаги до когось або чогось; поведінка, яка опиняється поза законом, оскільки є виявленням непокори або неповаги до закону (a strong feeling of disliking and having no respect for someone or something, behaviour that is illegal because it does not obey or respect the rules of a law court [16; 20]; відчуття, що хтось або щось є неважливим і зовсім не заслуговує на повагу, нездатність показати відповідну повагу до чогось, що інші люди вважають важливими (a feeling that someone or something is unimportant and deserves no respect, a failure to show appropriate respect for something that other people consider to be important [18; 21]; почуття або ставлення до когось або чогось як такого, що є бридким, нижчим, або нічого не вартим; зневага (a feeling or attitude that somebody or something is vile, inferior, or worthless; or disdain) [22; 17]; відчуття, що хтось або щось не гідний жодної поваги чи схвалення; відсутність поваги чи страху перед чимось, що, як правило, поважають або бояться (a feeling that someone or something is not worthy of any respect or approval; a lack of respect for or fear of something that is usually respected or feared) [21; 16].

В тлумачних словниках української мови презирство визначають як почуття повної зневаги, крайньої неповаги до когось, чого-небудь; байдужість, неповажне ставлення до чого-небудь [24]; відсутність поваги до когось-небудь; негативно забарвлене почуття, що виникає по відношенню до об'єкта, який демонструє жорстокі або поведінку, які суб'єкт не дозволяє собі демонструвати, так як сприймає їх соціально неприйнятними [25]. Зазначають також, що презирство пов'язане з почуттями переваги; крім того, воно легко переходить у злість, гнів, лють і навіть породжує ненависть, якщо об'єкт презирства стає суттєвою перешкодою на шляху задоволення потреб суб'єкта [там само].

Аналіз словникових дефініцій дозволяє говорити про те, що презирство становить собою емоційне

почуття-ставлення, закорінене на негативній суб'єктивній оцінці об'єкта (найімовірніше людини); це почуття-ставлення межує з неповагою, зневагою, відразою і може перейти у злість, гнів, лють і навіть ненависть. Причиною виникнення такого почуття-ставлення є невідповідність об'єкта оцінки етичним нормам й, як наслідок, усвідомлення суб'єктом оцінки своєї переваги над об'єктом; іншою причиною є усвідомлення переваги через належність об'єкта оцінки до менш престижного соціуму.

Це визначення співзвучне висновкам вчених, які досліджували предикати зі значенням презирства [5], а також лексеми та фразеологізми із іллокутивною силою презирства [10; 12].

Комунікативну стратегію презирства кваліфікуємо як емоційну і конфліктну. Досліджуючи презирство як **емоційну комунікативну стратегію** розрізняємо емоційність і емотивність. Під емоційністю розуміємо спонтанну, незаплановану демонстрацію емоцій як вияв внутрішніх емоційних станів (це – емоції для себе). Емотивність тлумачимо як свідому, орієнтовану на співрозмовника демонстрацію емоцій, яка використовується у стратегічних цілях у найрізноманітніших ситуаціях спілкування (це – емоції для інших); їхня прагматична функція – вплинути на сприйняття співрозмовником мовленнєвої ситуації [9, с. 78].

Відповідно емоційна комунікативна діяльність трактується як непередбачена «Его»-мотивована діалогічна/монологічна діяльність в емоційно-детермінованій ситуації, що виникає в результаті спонтанного прояву емоцій (переляк, стрес, відраза, невдоволення, смуток, страх, розпач, гнів тощо) і супроводжується відповідними невербальними проявами – виразом обличчя, очей, сльозами, криком, сміхом, рухами тіла тощо [4, с. 27].

В емотивній комунікативній діяльності мовець планує, яким чином, за допомогою яких засобів досягти потрібного ефекту. Це мотивоване, заздалегідь сплановане монологічне мовлення, яке реалізується в умовах емоційно-детермінованої ситуації, спрямованої на створення бажаного для мовця емоційного стану адресата [там само, с. 191].

Емоційній комунікації притаманна суперечність, яка полягає в тому, що вона є одночасно процесом переживання того чи іншого емоційного стану і його результатом: у ньому мовець виражає свій поточний стан і, разом з тим, за допомогою цього вираження досягає «емоційної розрядки». Емоційна комунікація пов'язана із втратою емоційної рівноваги з боку мовця або співрозмовника. Стан мовця, який є гармонійним й утримує різні емоції в балансі називають емоційною рівновагою. Якщо через певні обставини емоційний баланс порушується, то спостерігається втрата емоційної рівноваги, яка може проявлятися в крикові, сльозах, обуренні, гніві тощо. Причинами втрати емоційної рівноваги є: а) емоційне напруження співрозмовників, яке характеризується підвищеним рівнем збудження та супроводжується емоційними переживаннями комунікантів; б) раптовий емоційний спалах – інтенсивне, напружене, тривале хвилювання [7, с. 17], яке впливає на емоційний стан мовців, супроводжуючись збудженням свідомості та зниженням самоконтролю людини; в) неочікувана емоційна

реакція співрозмовника; г) несподіваність новини/звістки/повороту розмови тощо, тобто подання такої пропозиційно значущої інформації, яка приводить до втрати емоційної рівноваги мовців. Мовленнєвою формою емоційної комунікації є переважно інтеракція, тобто діалог як переможена форма взаємодії двох і більше мовців [3, с. 148-152], між якими відбувається обмін не лише вираженням пропозиційально-значущої інформації на комунікативному рівні, а й емоційної соціативно-значущої інформації на метакомунікативному рівні, на якому між співрозмовниками формуються певні відносини.

Конфліктну комунікативну стратегію розуміємо яку таку, що зумовлюється дисгармонізацією міжособистісних відносин, що проявляється як ворожість. Ворожість має градуальний характер: у мінімальному ступені вона відображається в конкурентній поведінці, спрямованій на досягнення своїх цілей та переконання іншого учасника комунікації у своїй правоті; у максимальному ступені наявна тільки ворожість, пов'язана з ірраціональною поведінкою та прагненням поразки супротивника [14, с. 68-74].

Конфліктність виявляється і у порушенні принципів ввічливості теорії Браун-Левінсона (детально про це див. [8, с. 330]).

Що стосується сварки і суперечки як основних типів конфронтаційної комунікації, вони є актуальними лише для очного вираження презирства. Як свідчать дані нашого дослідження, презирство може висловлюватися і заочно. У таких випадках не спостерігається конфронтаційних стосунків між учасниками комунікативного акту. Конфронтаційність та негативні емоції спрямовані на третю особу, яка не є учасником комунікативного акту. Наприклад:

PHOEBE: *Such a pig!*

RACHEL: *Oh, God, he's such a pig,*

PHOEBE: *Oh he's like a...*

RACHEL: *He's like a big disgusting...*

PHOEBE: *...likea...*

RACHEL: *...pig...pigman!*

PHOEBE: *Yes, good! Ok... (Friends)*

Учасниками цього комунікативного акту є дві подруги Рейчел та Фібі, які вже певний час страждають від сусіда навпроти: він щоразу залишає сміття біля дверей, не вітається, поза очі розповідає нісенітницю, а найголовніше – кожний день водить до себе нових жінок і відкриває штори, щоб усі бачили чим він займається. Це й викликає негативне почуття-ставлення з боку дівчат, які, вийшовши на балкон, знову вимушені спостерігати за пригодами сусіда. Вербально презирство виражене негативно-оцінним висловленням, що містить метафору: Рейчел метафо-

рично уподібнює сусіда свині. Підставою для уподібнення є те, що в англійській лінгвокультурі свиня, як і в багатьох інших лінгвокультурах є еталоном бруду (фізичний бруд тут уподібнюється моральному). Про те, що в аналізованому випадку має місце вираження саме презирства, свідчить і атрибут *disgusting* (огидний), який кваліфікує об'єкта оцінки й відображає ставлення до нього суб'єкта. Щодо негативної емоції суб'єктів оцінки: круглі очі, відкритий рот, почервоніле обличчя.

Подібним чином, об'єктом презирства стає третя особа і в наступному комунікативному акті:

JOEY: *Well, the tough thing is, she really wants to have sex with me.*

CHANDLER: *Crazy bitch.*

JOEY: *Yeah, well, I still got a week left to go in the program, and according to the rules, if I want to get the money I'm not allowed to conduct any... personal experiments, if you know what I mean.*

MONICA: *Joey... we always know what you mean. (Friends)*

Комунікантами тут є троє друзів: Джої, Моніка та Чендлер. Джої знаходиться у важкій ситуації, він пригнічений через пропозицію, що висунула його продюсер: вона надасть йому можливість зніматися у фільмах, лише за умови, що він матиме з нею інтимні стосунки. Джої хотів би зніматися у фільмах, а не тільки в рекламі, як зараз. Обіцяні можливості, у тому числі і фінансові, приманюють слабого Джої. Він розповідає про пропозицію друзям, які не знаючи ні продюсера, ні обставин, і покладаючись лише на слова Джої, заочно висловлюють презирство цій людині, ображаючи її. Образа втілюється метафорою-інвективом *crazy bitch*.

Таким чином, комунікативну стратегію презирства визначаємо як емоційну та конфронтаційну реалізацію комунікативного наміру суб'єкта висловити негативне почуття-ставлення, закорінене на негативній суб'єктивній оцінці об'єкта (найімовірніше людини). Це почуття-ставлення межує з неповагою, зневагою, відразою і може перейти у злість, гнів, лють і навіть ненависть. Причиною почуття-ставлення презирства є невідповідність об'єкта оцінки етичним нормам й, як наслідок, усвідомлення суб'єктом оцінки своєї переваги над об'єктом; іншою причиною є усвідомлення переваги через належність об'єкта оцінки до менш престижного соціуму. Конфронтаційність може бути спрямованою на співрозмовника (очне презирство) або на третю особу (заочне презирство). В останньому випадку вираження презирства не передбачає конфронтаційних стосунків між комунікантами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботвінко О.М. Висловлення презирства у світлі комунікативних принципів // Волинь очима молодих науковців : минуле, сучасне, майбутнє : IV Міжнародна науково-практична конференція аспірантів і студентів : [у 2-х т.], 12–13 травня 2010 р.: тези доп. – Луцьк : РВВ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – Т. 1. – С. 290–291.
2. Ботвінко-Ботюк О. Методика дослідження структурно-семантичних та комунікативно-прагматичних особливостей висловлень презирства [Електронний ресурс] // Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2013) : Міжнародна наукова інтернет-конференція, 13 березня 2013 р.: тези доп. / [відп. ред. Я. В. Бистров ; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника]. – Івано-Франківськ, 2013. – С. 30–33. – Режим доступу: <http://www.ellic.pu.if.ua>.
3. Бузаров В.В. Изучение диалогической коммуникации – основная задача коммуникативной грамматики // Вестник Московск. ун-та. – 2002. – №1. – С. 148–152.

4. Гнезділова Я.В. Емоційність та емотивність сучасного англомовного дискурсу: структурний, семантичний і прагматичний аспекти: дис. ... канд. філол. наук. : 10.02.04. – К., 2007. – 291 с.
5. Графова Т.А. Смысловая структура эмотивных предикатов // Человеческий фактор в языке: Языковые механизмы экспрессивности. - М.: Наука, 1991. - С. 67-99.
6. Изард К. Э. Психология эмоций / [пер. с англ. А. Татлыбаева]. – СПб.: Питер, 2000. – 464 с.
7. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. - СПб.: Питер, 2002. - 750 с.
8. Карасик В.И. Язык социального статуса [Электронный ресурс]. – М.: Ин-т языкознания РАН; Волгогр. гос. пед. ин-т, 1992. – 330 с. – Режим доступа: www.vspu.ru/~axiology/vikar.htm.
9. Ларина Т. В. Доминантные черты английского вербального коммуникативного поведения // Филологические науки. – 2007. – № 3. – С. 71-81.
10. Мартинюк А.П. Конструювання гендеру в англомовному дискурсі: [монографія]. – Харків: Константа, 2004. – 292 с.
11. Остин Дж. Л. Слово как действие // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1986. – Вып. 17. Теория речевых актов. – С. 22–131.
12. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 288 с.
13. Фадеева О.В. Стратегії і тактики конфліктного дискурсу (на матеріалі сучасної англійської мови): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – К., 2000. – 194 с.
14. Фролова І.Є. Конфронтація як різновид міжособистісної взаємодії // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2010. – № 928. – С. 68–74.
15. Gamble T., Gamble M. Communication Works. – N.Y.: Random House, 1987. – 440 p.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

16. Cambridge Dictionary Online [Electronic resource]. – Access : <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/contempt>.
17. Collins dictionaries [Electronic resource]. – Access : <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/contempt>.
18. Macmillan Dictionary [Electronic resource]. – Access : <http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/contempt>.
19. Oxford-American English dictionaries [Electronic resource]. – Access : <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/contempt>.
20. The Free Dictionary [Electronic resource]. – Access : <http://www.thefreedictionary.com/contempt>.
21. Webster's Online Dictionary [Electronic resource]. – Access : <http://www.merriam-webster.com/dictionary/contempt>.
22. Urban Dictionary [Electronic resource]. – Access : <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=Contempt>.
23. Your Dictionary [Electronic resource]. – Access : <http://www.yourdictionary.com/contempt>.
24. Тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/p/7/533/2>; <http://uk.wiktionary.org/wiki>
25. Словник української мови. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%B3%D0%B0> <http://psychologiya.org.ua/prezrstvo.html>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Friends [Electronic resource]. – Access : <http://www.angelfire.com/tv/chocgal/scripts.html>.

REFERENCES

1. Botvinko O.M. Utterances of contempt within the framework of communicative principles // Volyn through the eyes of young scientists : past, present, future : IV International scientific-practical conference of post-graduates and students : [u 2-kh t.], 12–13 travnya 2010 r.: tezy dop. Luts'k : RVV "Vezha" Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrayinky Publ., 2010. T. 1. С. 290–291.
2. Botvinko-Botyuk O. Methods of analysis of structural-semantic and communicative-pragmatic characteristics of contempt utterances // Contemporary studies in linguistics, literary criticism and cross-cultural communication (ELLIC 2013): Mizhnarodna naukova internet-konferentsiya, 13 bereznya 2013 r.: tezy dop. / [vidp. red. Ya. V. Bystrov ; Prykarpat's'kyi natsional'nyy universytet imeni Vasylya Stefanyka]: Ivano-Frankiv's'k, 2013. S. 30–33. Available at: <http://www.ellic.pu.if.ua>.
3. Buzarov V.V. Studying dialogical communication as the main task of communicative grammar // Messenger of Moscow University. 2002. №1. S. 148–152.
4. Hnyezdilova Ya.V. Emotionality and emotiveness in contemporary English discourse: structural, semantic and pragmatic aspects: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.04. K., 2007. 291 s.
5. Grafova T.A. Semantic structure of emotive predicates // Human factor in language: language mechanisms of expressivity. M.: Nauka Publ., 1991. S. 67–99.
6. Izard K. Je. Psychology of emotions / [per. s angl. A. Tatlybaeva]. SPb.: Piter, 2000. 464 s.
7. Il'in E. P. Emotions and feelings. SPb.: Piter, 2002. 750 s.
8. Karasik V.I. The language of social status. M.: In-t jazykoznanija RAN; Volgogr. gos. ped. in-t Publ., 1992. 330 s. Available at: www.vspu.ru/~axiology/vikar.htm.
9. Larina T.V. Dominant features of the English verbal communicative behaviour // Philological sciences. 2007. № 3. S. 71-81.
10. Martynyuk A.P. Constructing gender in the English discourse: monograph. Kharkiv: Konstanta Publ., 2004. 292 s.
11. Ostin Dzh. L. Word as action // New tendencies in foreign linguistics. M.: Progress Publ., 1986. Vyp. 17. Speech act theory. S. 22–131.
12. Teliya V.N. Russian phraseology. Semantic, pragmatic and lingua-cultural aspects. M.: Jazyki russkoj kultury Publ., 1996. 288 s.
13. Fadyeyeva O.V. Strategies and tactics of conflict discourse (based on the modern English language): dys. ... kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 «Hermans'ki movy». K., 2000. – 194 s.
14. Frolova I. Ye. Confrontation as a type of cross-personal interaction // Messenger of V.N. Karazin Kharkiv National University. 2010. № 928. S. 68–74.
15. Gamble T., Gamble M. Communication Works. N.Y.: Random House, 1987. 440 p.

DICTIONARY REFERENCES

16. Cambridge Dictionary Online. Available at: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/contempt>.
17. Collins dictionaries. Available at: <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/contempt>.

18. Macmillan Dictionary. Available at: <http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/content>.
19. Oxford-American English dictionaries. Available at: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/contempt>.
20. The Free Dictionary. Available at: <http://www.thefreedictionary.com/contempt>.
21. Webster's Online Dictionary. Available at: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/contempt>.
22. Urban Dictionary. Available at: <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=Contempt>.
23. Your Dictionary. Available at: <http://www.yourdictionary.com/contempt>.
24. Explanatory dictionary of the Ukrainian language. – Available at: <http://sum.in.ua/p/7/533/2>; <http://uk.wiktionary.org/wiki>.
25. Dictionary of the Ukrainian language. Academy explanatory dictionary. Available at: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%B3%D0%B0http://psychologiya.org.ua/prezyrstvo.html>.

REFERENCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

1. Friends. Available at: <http://www.angelfire.com/tv/chocgal/scripts.html>.

Communicative strategy of contempt (based on the English cinema discourse)

Gulieva D. O.

Abstract. The article represents the results of analysis of communicative strategy of contempt as it is realised in the English cinema discourse. It is suggested that the communicative intention of contempt lies in a negative, disapproving evaluation of the referent (mostly a person). This feeling-attitude borders on disrespect, contempt, disgust, and can turn into malice, anger, rage, and even hatred. Contempt is evoked by a discrepancy between the ethics of the object of evaluation and the ethical standards of the subject and, as a result, the subject's awareness of their moral superiority over the object.

Keywords: *communicative strategy, communicative intention, communicative act, evaluation, feeling-attitude, contempt.*

Коммуникативная стратегия презрения (на материале англоязычного кинодискурса)

Д. А. Гулиева

Аннотация. В статье представлены результаты анализа реализации коммуникативной стратегии презрения в англоязычном кинодискурсе. Доказано, что коммуникативная интенция презрения заключается в высказывании негативной, неодобрительной оценки референта (как правило, человека). Это чувство-отношение граничит с неуважением, пренебрежением, отвращением и может перейти в злость, гнев, ярость и даже ненависть. Причиной возникновения чувства-отношения презрения является несоответствие объекта оценки этическим нормам с точки зрения субъекта оценки и, как следствие, осознание субъектом своего превосходства над объектом.

Ключевые слова: *коммуникативная стратегия, коммуникативная интенция, коммуникативный акт, оценка, чувство-отношение, презрение.*